

Písničky 161, 641, 296, 695, 426

Slovo Hospodinovo je přímé, v každém svém díle je věrný. Miluje spravedlnost a právo, Hospodinova milosrdenství je plná země. (ze Ž 33)

vybrané verše z Iz 55:

*Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb? A svůj výdělek za to, co nenasytí?
... Nakloňte ucho a pojdte ke mně, slyšte a budete živi! Uzavřu s vámi smlouvu věčnou, obnovím milosrdenství věrně Davidovi prokázaná.“
...Dotazujte se Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko. Svěvolník ať opustí svou cestu, muž propadlý ničemností svoje úmysly; nechť se vrátí k Hospodinu, slituje se nad ním, k Bohu našemu, vždyť odpouštím mnoho. „Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův. Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše.
Spustí-li se lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrodnou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí. Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal.“*

Marek 2,13-17: *Vyšel opět k moři. Všechnen lid k němu přicházel a on je učil. A když šel dál, viděl Leviho, syna Alfeova, jak sedí v celnici, a řekl mu: „Pojď za mnou.“ On vstal a šel za ním. Když byl u stolu v jeho domě, stolovalo s Ježíšem a jeho učedníky mnoho celníků a jiných hříšníků; bylo jich totiž mnoho mezi těmi, kteří ho následovali. Když zákoníci z farizejské strany viděli, že jí s hříšníky a celníky, říkali jeho učedníkům: „Jak to, že jí s celníky a hříšníky?“ Ježíš to uslyšel a řekl jim: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.“*

V Bibli máme čtvero vyprávění o Ježíšovi. Jejich autoři, tak řečení evangelisté Matouš, Marek, Lukáš a Jan sepsali velikonoční příběh (tedy příběh o Ježíšově utrpení a smrti a zprávu o vzkříšení) a předřadili mu docela dlouhou předmluvu: ta obsahuje stručný výběr Ježíšových podobností a výroků a činů. Nesepsali všechno, co kde zaslechli, ale vybrali to, o čem si mysleli, že by to pro nás mohlo a snad i mělo být důležité.

Když do toho vyprávění čtenář nakoukne, mohl by nabýt dojmu, že Ježíš dělal a říkal hezké věci, než se to celé nějak zvtřlo a než to s ním špatně skončilo (a než mu našťestí Bůh pomohl). Dá se to tak číst, ale nevím, co by z toho pro nás vlastně plynulo. Evangelisté však nabízejí poněkud jiný pohled. Nelíčí hodného sympáťáka, kterému to nějak nevyšlo, ale berou to odjinud, totiž právě od toho velikonočního konce. Zasadili to celé do biblického obrazu, jak Bůh stvořil člověka a vypravil ho do života a jak člověk dělal psí kusy a nebylo s ním kloudné pořízení a jak se lidi nenáviděli a vzájemně se osočovali, kdo z nich si nezaslouží lásku, nýbrž horoucí peklo. Ten obraz je velmi barvitý, však se koukněte do Bible. (Nebo se aspoň rozhlédněte po světě, co se děje.)

Tady evangelisté začínají. Hned na startu upozorňují, že je Ježíš Boží syn anebo ho nazývají Boží slovo učiněné tělem nebo narozený spasitel (říkají to každý po svém). Božímu synovi lidi zprvu fandili, ale pak mu přáli to horoucí peklo, jak byli zvyklí. On to přijal a podstoupil.

Evangelisté to podávají tak, že to podstoupil kvůli všem, komu lidi taky přejí peklo jako jemu, a dokonce i kvůli všem, komu to nejen lidi přejí, ale kdo si to opravdu zaslouží. Jenže peklo nemá poslední slovo. Ještě je tady ta láska, Boží láska, co se mezi lidmi dostala na vedlejší kolej, ale teď, po Velikonocích, nestačí učedníci žasnout, jak je mocná. Kristus už tím prošel a my snad jednou taky. Takhle to dávní křesťané pochopili a zapsali. Velikonoce jsme dostali jako dar, jako Boží milost pro hříšníky – a teď teprv se vraťme zpět k té předmluvě. Už víme, jak to dopadlo, už víme, že jsme byli obdarováni milostí – o to v evangeliu jde – a teď v té předmluvě hledejme, co ještě Ježíš říkal a dělal a jak to s tou Boží milostí souvisí.

Uzdravil jakéhosi člověka s postižením – toho postižení ho zbavil. Zástupy, které přihlížely, to přijaly s uspokojením, protože soudily, že je přece

důležité žít bez postižení (hlavně ať nás nezradí zdraví!). Jenže to bylo komplikovanější. Když toho člověka Ježíš uviděl (když ho jeho přátelé spustili na nosítkách přímo před něj dírou ve střeše), řekl mu: „Odpouštějí se ti hříchy, člověče.“ Což přítomné poněkud zarazilo: proč ho neuzdraví, důležité je přece žít bez postižení, ne? No právě, vždyť my žijeme s postižením zvaným „hřích“ a Ježíš ho toho neřádu zbavil: je ti odpuštěno. A potom ho zbavil i toho tělesného neduhu, ale to až takříkajíc zadruhé. Onemocnění hříchem je totiž horší (to neříkám já, to říká ten příběh).

Brzy nato Ježíš povolal k následování jistého Léviho, což byl člověk, který vybíral poplatky, patrně s přírážkou pro sebe, jak se to dělalo, a patřil k těm, koho lidi neměli rádi. Teď by udělalo moc hezký dojem, kdyby Lévi nechal mamon mamonem a šel spolu s dalšími učedníky za Ježíšem a kdyby byli všichni chudí jak kostelní myši. Jenže je to jinak, následuje večere, kde kromě Léviho vidíme i jeho stejně nemilované kolegy a mezi všemi těmi hosty také Ježíše. Čemuž se věřící dbalí dobrých mravů podivovali a tázali se Ježíšových učedníků: On váš mistr chodí na večere s touhle mafii? Neodpověděli jim učedníci, ale v tomto případě rovnou sám Ježíš: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní, a já jsem nepřišel pozvat spravedlivé, ale hříšníky.“

Odpověď je to srozumitelná: zdravý rovná se spravedlivý, hříšník rovná se nemocný. Víc možností Ježíš nenabídl. A co kdyby se na vás někdo obrátil a vyzvídal: „Kterejpak (kterápak) vy jste?“ Jakou odpověď byste si z té nabídky vybrali? Spravedlivý? (Jste si tím jisti?) Nebo hříšník? (Myslíte to upřímně a nebojíte se, co si o vás pomyslí?)

Lékaře nepotřebují zdraví (spravedliví), ale nemocní (hříšníci), řekl Ježíš. Já křesťan tu nejsem od toho, abych lidem poskytoval potvrzení, zda jsou spravedliví, nebo ne. Protože spravedlností tradičně rozumíme, že člověk dodržuje všechny platné paragrafy a ctí předpisy a zvyklosti – ale o tom se tu vůbec nemluví. Čteme to přece odzadu, od ujištění, že nám sice lidi možná přejí horoucí peklo, ale že nás zachránila Boží milost, a tak spravedlností máme rozumět spíš to, že víme o Boží spolehlivosti a věrohodnosti a spoléháme na ni ve svém vlastním případě i v životě těch druhých. Boží spravedlnost je přece milosrdenství.

Za nemocné (neboli hříšníky) označil Ježíš ty, kdo ztratili důvěru k Božím ukazatelům a pomoci. Když tu důvěru ztratili, vzali zavděk něčím jiným – něčím, za čím se lidi honí nebo co obdivují nebo čeho se obávají. Takový člověk „potřebuje lékaře“, řekl o svém poslání Ježíš.

Vypadá to přehledně. Jenomže jsou tu ti, kdo se podivují, s kým že to Ježíš je ochoten večeret – snad že spravedlnost vnímají už zase jako úctu k předpisům a zvyklostem (v čemž se cítí silní) a už ji nevnímají jako důvěru, že Bůh si s tímhle poradí, jako spolehnutí na sílu Božího milosrdenství. Soudí, že s takovými hříšníky by se Ježíš zahazovat neměl (podívejte se, jak žijí!), a tak se s nimi nezahazují aspoň oni. A ti druzí o kontakt s nimi možná ani nestojí, protože v nich cítí sudiče a kromě toho tuší nebo vidí, že ta jejich svatost taky není tak bezchybná, jak se tváří... A pak je tu Ježíš, který je láskou spojuje zase dohromady.

Spravedlivým mě nečiní mé vlastnosti ani členství v církvi – spravedlivý jsem tehdy, když spoléhám na Boží milosrdnou spravedlnost. Pro sebe i pro vás. A pokud na ni nespolečám, pak jsem s ostatními v partě „hříšných“, kteří „potřebují lékaře“. A protože už je po Velikonocích, už chápeme, že ten lékař přišel.

požehnání

Sílu hledejte v Boží, nikoli v lidské moci. A nebojte se proti lidem, ale proti ďábelským svodům, které si je podmanily. Opásejte se do toho zápasu pravdou a obrňte se spravedlností. Obujte se tak, abyste mohli kdykoli vyrazit do služby evangeliu pokoje, a proti těm ďábelským svodům si vezměte štít víry. Žijete v ďábelském světě, ale nepatříte mu – to ať vás chrání jako přilba. A jako meč nechť vám slouží to, co říká Bůh. Ať vás jeho milost vysvobozuje ze smutku, strachu a beznaděje a jeho láska ať vás provází vším, co vás tíží i co vás těší. Pokoj vám. Amen.